

ด้านกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรม

นโยบายข้อ

๑๑

การปรับปรุงกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรม

นโยบายข้อ ๑๑

การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ในสังคมที่อารยะ การยึดหลักนิติธรรมคือมีกฎหมายเป็นใหญ่ ไม่ใช่ตัวบุคคลหรืออำเภอใจของเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองย่อมเป็นสาระสำคัญ แต่หลักนิติธรรมจะเป็นที่ยอมรับนับถือได้มิใช่เพียงสักแต่ว่ามีกฎหมาย หากกฎหมายเหล่านั้นต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงและความต้องการของประชาชน เป็นธรรม คัมครองสิทธิมนุษยชน ทั้งต้องมีกระบวนการยุติธรรมที่เข้าถึงได้ง่าย มีมาตรฐานตามหลักสากล ทันสมัยและเป็นธรรมด้วย มิฉะนั้นจะกลายเป็นสาเหตุแห่งความขัดแย้งและการโกรธแค้นซึ่งชังไม่สิ้นสุด รัฐบาลจึงมีนโยบายในเรื่องดังกล่าวดังนี้

๑๑.๑ ในระยะเฉพาะหน้า จะเร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและกฎหมายอื่น ๆ ที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การประกอบธุรกิจ หรือไม่เอื้อต่อศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ โดยจะใช้กลไกของหน่วยงานเดิมที่มีอยู่และระดมผู้ทรงคุณวุฒิ มาเป็นคณะกรรมการที่จะจัดตั้งขึ้นเฉพาะกิจเป็นผู้เร่งดำเนินการ

๑๑.๒ เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนและประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่จะเปิดกว้างขึ้น และให้บุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมายมีส่วนให้ความรู้เสริมศักยภาพในทางกฎหมายมหาชน การดำเนินคดีปกครอง การร่างกฎหมาย และการตีความกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและถือโอกาส การปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน

๑๑.๓ ในระยะต่อไป จะจัดตั้งองค์กรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ

๑๑.๔ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการดำเนินคดีทุกชั้นตอน ให้รวดเร็ว เกิดความเป็นธรรม และมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันสามารถใช้ติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุง ประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้

๑๑.๕ ปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยเน้น ความสุจริตและควมมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ความเป็นธรรมของผู้ได้รับผลกระทบ และการไม่แอบอ้างฉวยโอกาส โดยทุจริตจากระบบการช่วยเหลือดังกล่าว

๑๑.๖ นำมาตรการทางการเงิน ภาษี และการป้องกันการฟอกเงินมาใช้ในการป้องกันและปราบปราม ผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ แรงงานทาส การก่อการร้ายสากล ยาเสพติด และอาชญากรรมข้ามชาติ

รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการมีกฎหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริง รวมถึงความต้องการของประชาชน เป็นธรรม คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และต้องมีกระบวนการยุติธรรมให้เข้าถึงได้ง่าย จึงได้เร่งรัดดำเนินการปรับปรุง ยกเลิก กฎหมายที่ล้าสมัย เป็นภาระแก่ประชาชน และเป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของประชาชนในทุกมิติ โดยในปีที่ ๔ รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม และประกาศใช้บังคับกฎหมายหลายฉบับ และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ รวมทั้งได้จัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อใช้ในการติดตาม ประเมินผล และ ปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม มีผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม

๑.๑ กฎหมายด้านเศรษฐกิจ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติระบบ การชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดให้การกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการ การชำระเงินอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ กำกับดูแลและมีอำนาจการกำหนดหลักเกณฑ์ ตามมาตรฐานสากลเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลระบบ การชำระเงินและบริการการชำระเงินอย่างเป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติ สถานบริการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๐	แก้ไขนิยามคำว่า สถานบริการ ประเภท “สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า” ให้ไม่รวมถึง สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๓ ก วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัติสถาบัน คุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจกู้ยืมเงิน และแก้ไขเพิ่มเติมขั้นตอนกระบวนการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัติ ล้มละลาย (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามหมวด ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ เพื่อให้ลูกหนี้อาจมีโอกาสฟื้นฟูกิจการได้เร็วขึ้น โดยสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้ทันต่อสถานะทางการเงินของลูกหนี้ และกำหนดให้มีกลไกในการติดตาม จัดการ และรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคุ้มครองเจ้าหนี้อย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการส่งเสริมและรองรับความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Competitiveness)	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติวินัยการเงิน การคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ กำหนดวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อให้ภาครัฐรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด อันจะส่งผลให้ฐานะทางการเงินการคลังของประเทศ มีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	เพิ่มเติมให้มีการใช้รายได้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในการประสานงานกับสถาบันการศึกษาเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีอันจะส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดให้ภาคตะวันออกเป็นเขตพัฒนาพิเศษที่มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชัดเจนแน่นอน โดยเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน มีการบูรณาการการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทั้งในและนอกเขตพัฒนาพิเศษ พัฒนาเมืองให้มีความทันสมัยระดับนานาชาติที่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร เพื่อให้การใช้ที่ดินในภาคตะวันออกเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้มีการประกอบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทันสมัย สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดมาตรการและกลไกเพิ่มเติมเพื่อเป็นเครื่องมือรองรับการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางการเงินของสถาบันการเงินและรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินโดยรวม รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้สอดคล้องกัน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานให้เหมาะสม สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ รายจ่าย การควบคุมงบประมาณ รวมถึงการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดสรรงบประมาณของประเทศมีลักษณะที่มุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงบประมาณเป็นสำคัญ และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศมากยิ่งขึ้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๙๒ ก วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.	ปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับมาตรการที่ยอมรับในระดับสากล โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแล รัฐวิสาหกิจ ผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจ ให้ชัดเจน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ หลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงาน และกำหนด กระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ รัฐวิสาหกิจ และจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติ ทำหน้าที่ในฐานะผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ ที่เป็นบริษัท แทนกระทรวงการคลัง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๐

๑.๒ กฎหมายที่ออกตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการปฏิบัติ การตามความตกลงระหว่าง รัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาล แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อความร่วมมือในการ ปรับปรุงการปฏิบัติ ตามมาตรการภาษีอากร ระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและ รัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อความร่วมมือ ในการปรับปรุงการปฏิบัติตามมาตรการภาษีอากร ระหว่างประเทศและการดำเนินการตาม FATCA ซึ่งทำขึ้นเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๑ พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงระบบการจดทะเบียนเรือประมง สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของเจ้าของเรือหรือ ผู้ครอบครองเรือประมง ตลอดจนบทลงโทษ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหา การทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) ให้สามารถ ดำเนินการได้อย่างยั่งยืนและเป็นระบบ อันเป็น การยกระดับมาตรฐานการประมงของประเทศไทย ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๖๑	คุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย ตามที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกฎบัตรของศูนย์ดังกล่าว และร่วมจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้นเป็นองค์การระหว่างประเทศโดยมีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังภัยพิบัติและรักษาความปลอดภัยให้กับประชาชน ดำรงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และป้องกันภัยพิบัติทั้งในประเทศไทยและในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ โดยสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑	คุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยขององค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ ตามที่ประเทศไทยได้ลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty) ซึ่งสนธิสัญญาและพิธีสารแนบท้ายได้กำหนดให้องค์การฯ และผู้ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานขององค์การฯ ในรัฐภาคีนั้น	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๓ ก วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.	กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ตามที่ประเทศไทยในฐานะสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ต้องปฏิบัติตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในวงกว้าง หรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

๑.๓ กฎหมายที่ลดความเหลื่อมล้ำ

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังต่อไปนี้ (๑) เพิ่มบทบัญญัติเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพแก่ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย (๒) กำหนดให้เรียกเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าสุราและยาสูบในอัตราร้อยละสองของภาษีที่เก็บจากสุราและยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๓๑ ก วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ทั้งนี้ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๓๓ ก วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พ.ศ. ๒๕๖๑	รวมวิทยาลัยเทคโนโลยีจิตรลดาและโรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ) ซึ่งอยู่ในความอุปถัมภ์ของมูลนิธิสยามบรมราชกุมารี เพื่อโรงเรียนจิตรลดา มาจัดตั้งเป็นสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา มีฐานะเป็นสถานศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีในกำกับของรัฐ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา สร้างความชำนาญในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับพื้นฐานสายวิชาชีพมีโอกาสศึกษาต่อด้านวิชาชีพ เฉพาะทางในระดับปริญญา ให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่อง สามารถขยายสาขาการเรียนสายวิชาชีพ ให้มีความหลากหลาย มีการผลิตกำลังคนซึ่งมีความรู้ทางวิชาการและทักษะทางวิชาชีพในระดับสูง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๕๙ ก วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ.	กำหนดให้มีกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน อันจะมีผลให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๔ กฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการและมนุษยธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการบริหาร การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและ เยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ที่เด็กและเยาวชน ควรได้รับในระหว่างการควบคุมดูแลของสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน กำหนดการจำแนกประเภท เด็กและเยาวชน มาตรฐานการดำเนินงาน ของเจ้าพนักงานพินิจและสถานที่ควบคุมการเตรียม ความพร้อมก่อนปล่อย และกำหนดให้มีระบบสงเคราะห์ ช่วยเหลือและติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม รวมทั้งจัดให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ กับเอกชน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติการกลับเป็น ผู้ประกันตน พ.ศ. ๒๕๖๑	ให้ผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ ที่ความเป็น ผู้ประกันตนสิ้นสุดลง ได้รับโอกาสในการขอกลับเป็น ผู้ประกันตนได้ เพื่อให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน จากกองทุนประกันสังคมได้อีก	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองและได้รับสิทธิประโยชน์ ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับฐานะ และความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการ และผู้รับเหมาค่าแรง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราการจ่ายค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟู สมรรถภาพในการทำงาน ค่าทำศพ ค่าทดแทน และ เงินเพิ่มกรณีนายจ้างไม่จ่ายเงินสมทบหรือจ่ายไม่ครบ จำนวน รวมทั้งหลักเกณฑ์การยื่นแบบรายการ ขึ้นทะเบียนนายจ้าง การแจ้งการประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย และการยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทน	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๐ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและ เอื้อประโยชน์ต่อการให้ความคุ้มครองลูกจ้าง โดยกำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อกิจธุระอันจำเป็น ให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์สามารถลาเพื่อตรวจครรภ์ ก่อนคลอดบุตรได้โดยให้ถือเป็นวันลาเพื่อคลอดบุตร เพิ่มอัตราค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ ยี่สิบปีขึ้นไป และแก้ไขให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลา ในวันหยุดในอัตราเท่ากันทั้งลูกจ้างชายและหญิงในงานที่มี ค่าเท่าเทียมกันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

๑.๕ กฎหมายเพื่อแก้ปัญหาสังคมและวัฒนธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐	เพิ่มที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ให้สอดคล้องกับการควมรวมกองทุนกีฬามวยและกองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพเข้ากับกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๖ ก วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ รวมทั้งกำกับ ติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแผนนั้น อันจะเป็นผลให้การบริหารจัดการด้านการกีฬาเป็นระบบและมีเครือข่ายในการพัฒนาการกีฬาที่ชัดเจน เพื่อให้มีกลไกพัฒนานโยบายพื้นฐานสำหรับส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาของประเทศไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลง	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) และระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับและได้รับความเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วน ในการดำรงไว้ซึ่งการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการมีบุตร)	ปรับปรุงหลักเกณฑ์การหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากรณีมีบุตร เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้มีเงินได้มีบุตรมากกว่าหนึ่งคน อันจะส่งผลให้โครงสร้างประชากรของประเทศมีความเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ แก้ไขปัญหาอัตราการเกิดลดลง ที่ทำให้ปัญหาประชากรวัยแรงงานลดลงและอัตราส่วนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. .... และร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด	รวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามและควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เข้าด้วยกันเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อประโยชน์ในการใช้บังคับกฎหมายอย่างเป็นระบบ และปรับปรุงบทบัญญัติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑

๑.๖ กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติการถวายความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๖๐	ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการถวายความปลอดภัยเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดหน้าที่ส่วนราชการในพระองค์ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการถวายความปลอดภัยให้สามารถดำเนินการถวายพระเกียรติในการปฏิบัติภารกิจได้ตามพระราชประสงค์	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๖ ก วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐
ร่างพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.	จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ขึ้น เพื่อรับผิดชอบการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ และประสานการปฏิบัติงานในเขตทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรได้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๑.๗ กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราว โดยศาล พ.ศ. ๒๕๖๐	กำหนดมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี รวมทั้งการนำเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญามาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในมาตรการดังกล่าว เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวหลบหนีไป อันจะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องล่าช้า	ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๙๘ ก วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง การเสนอเรื่องต่อศาลปกครองของผู้ตรวจการแผ่นดิน การยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล รวมทั้งเพิ่มช่องทางการยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัลหรือโทรสาร และกำหนดให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของศาลได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญ	สถานะ
ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมฯ เพื่อกำหนดความคุ้มครองข้าราชการตุลาการในการพิจารณาพิพากษารรคดี และแก้ไขเพิ่มเติมการได้มาซึ่งกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าข้าราชการตุลาการมีความอิสระในการพิจารณาพิพากษารรคดี และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และการแทรกแซงทั้งปวง	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติเห็นสมควรประกาศใช้ เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการพิจารณาความอาญา การดำเนินคดีอาญาเสพติดมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาอาญาเสพติด	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งทนายความให้แก่จำเลย เพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลย กำหนดให้จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันสำคัญที่ศาลควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล กำหนดให้คำสั่งของศาลที่ว่าคดีมีมูลให้แสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายพร้อมเหตุผลประกอบ และเพิ่มเติมกรณีศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการอำนวยความสะดวกที่รวดเร็วและเป็นธรรม และส่งเสริมความเชื่อมั่นและความศรัทธาต่อระบบศาลยุติธรรม	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒. การเพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายและพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานทางกฎหมาย

๒.๑ โครงการเสริมสร้างนวัตกรรมในการจัดทำร่างกฎหมายและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

๒.๑.๑ การพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายระดับอนุบัญญัติในระบบห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) โดยรวบรวมและตรวจสอบกฎหมายให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำลงเผยแพร่ในระบบห้องสมุดดิจิทัล ซึ่งเผยแพร่ทางเว็บไซต์ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นการทั่วไป

๒.๑.๒ การเข้าร่วมประชุมในเวทีระหว่างประเทศเพื่อก้าวทันพัฒนาการด้านกฎหมายในระดับสากล โดยนำข้อมูลจากการประชุมมาสรุปเป็นบทความและเผยแพร่เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาร่างกฎหมายและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย เช่น การประชุมคณะกรรมาธิการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations Commission on International: UNCITRAL) การประชุม ASEAN Law Association และการประชุมในองค์กรวิชาการอื่น ๆ

๒.๑.๓ การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายภายใต้กรอบการดำเนินงานของประชาคมอาเซียนและความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนกับภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งเผยแพร่ทางเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th (Law for ASEAN)

๒.๒ โครงการพัฒนาขีดความสามารถของนักกฎหมายกฤษฎีกาและบุคลากรด้านกฎหมายของรัฐอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๑ การสัมมนาและฝึกอบรมด้านการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในปี ๒๕๖๑ รวม ๖ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๑,๔๘๖ คน

๒.๒.๒ การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ระดับปฏิบัติการจนถึงผู้บริหารระดับสูง ในปี ๒๕๖๑ รวม ๖ หลักสูตร มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๖๕๙ คน

๓. การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ และจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

๓.๑ การจัดเก็บและตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) โดยเจ้าหน้าที่รัฐได้ร่วมลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บสารพันธุกรรม (DNA) และได้กำหนดเป้าหมายในการตรวจสอบสารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาทางทะเบียนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๖๐๐ คน และได้ดำเนินการจัดเก็บสารพันธุกรรมบุคคล ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร้องขอโดยตรงมายังสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และการลงพื้นที่ในการจัดเก็บสารพันธุกรรมบุคคล จำนวนทั้งหมด ๑,๗๘๓ คน (บุคคลอ้างอิง จำนวน ๗๖๔ คน และบุคคลตกหล่น จำนวน ๑,๐๑๙ คน)

“
จัดเก็บ DNA
เพื่อตรวจสอบสารพันธุกรรม
ราษฎรไร้สถานะ
และมีปัญหาทะเบียนราษฎร
๑,๗๘๓ คน
”

๓.๒ การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ ได้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอ ของจังหวัดสงขลา จำนวน ๓๖๙ ครั้ง ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๖๗ ครั้ง ยะลา จำนวน ๗๗ ครั้ง นราธิวาส จำนวน ๑๐๘ ครั้ง และพื้นที่ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๙ ครั้ง

๓.๓ การติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหาย และพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยสามารถพิสูจน์ศพนิรนามได้ จำนวน ๑๒๖ ราย และได้ดำเนินการติดตามบุคคลสูญหายคืนญาติได้ จำนวน ๑๕ ราย นอกจากนี้ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมจากเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแล้วเสร็จ จำนวน ๒,๒๑๐ ตัวอย่าง

๔. การปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมาย โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้โดยง่าย

๔.๑ การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว จำนวน ๑๗,๔๗๗ คน โดยแบ่งเป็นผู้เสียหาย จำนวน ๑๖,๘๘๕ คน และจำเลย จำนวน ๕๙๒ คน เป็นเงิน ๕๔๕,๐๕๑,๑๖๕.๓๑ บาท

นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพและเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ได้มีการจ่ายค่าธรรมเนียมนศาล จำนวน ๙๕๘ คน เป็นจำนวนเงิน ๔,๘๘๘,๕๑๙ บาท ค่าทนายความ จำนวน ๒,๒๗๙ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๖,๑๗๘,๐๓๑.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายอื่นในการดำเนินคดีตรวจพิสูจน์ ๕๐ คน เป็นจำนวนเงิน ๔๘๒,๘๔๘ บาท ค่าขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย จำนวน ๗๒๗ คน เป็นจำนวนเงิน ๑๘๕,๗๘๖,๖๐๖ บาท

๔.๒ การคุ้มครองพยาน ได้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๖ โดยได้ดำเนินการคุ้มครองพยานคดีความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการคุ้มครองพยานคดีความมั่นคงจำนวน ๑๗ คน และคุ้มครองพยานคดีค้ามนุษย์ จำนวน ๑๐ คน

๔.๓ การพัฒนาระบบการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อยุติข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีและเพิ่มปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญแก่หนี้รายย่อย หนี้ครัวเรือนดำเนินกิจกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีเพื่อลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยโดยมีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๓๐,๘๒๗ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์ จำนวน ๑๐,๑๔๖,๐๙๑,๕๐๐.๖๘ บาท ได้ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๒๗,๔๒๑ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์จำนวน ๘,๔๒๒,๘๗๔,๖๕๐.๙๑ บาท โดยร่วมมือกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในการตรวจสอบหนี้เกษตรกรที่มีอยู่ในชั้นบังคับคดีซึ่งมีเกษตรกรในชั้นบังคับคดี ๒,๒๙๒ เรื่อง ขั้นตอน ธ.ก.ส./อชก. ช่วยเหลือจำนวน ๙ เรื่อง ขั้นตอนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๗๑ เรื่อง ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๕๒ เรื่อง ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน ๒๗๑ เรื่อง ยังไม่ได้ตั้งเรื่องยึด จำนวน ๕๗๓ เรื่อง คงเหลือเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๐๕ เรื่อง และเสร็จดำเนินการอื่น ๆ จำนวน ๑,๒๑๑ เรื่อง โดยการไกล่เกลี่ยนี้ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาชั้นบังคับคดี เรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๑๐,๖๗๑ เรื่อง ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๙,๒๔๐ เรื่อง ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ จำนวน ๑,๐๓๑ เรื่อง ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ จำนวน ๑๓๘ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๕๗ เรื่อง และการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีมาเป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยจำนวน ๑๑๒ เรื่อง ใช้ทุนทรัพย์ จำนวน ๔๑,๒๓๑,๑๐๖.๑๓ บาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ จำนวน ๖๕ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๒๔,๕๑๓,๕๔๗.๕๑ บาท ไม่สำเร็จ จำนวน ๗ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๒,๐๓๙,๓๔๙.๖๕ บาท ไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ จำนวน ๑๙ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๖,๔๗๓,๑๖๙.๒๕ บาท อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๑ เรื่อง ทุนทรัพย์ จำนวน ๘,๒๐๕,๐๓๙.๖๕ บาท สำหรับการขยายทอดตลาดทรัพย์สินสามารถผลักดันทรัพย์สินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้ จำนวน ๑๔๗,๐๑๐,๘๕๒,๐๑๖ บาท

๔.๔ การพัฒนารูปแบบการให้บริการแก่คู่ความและประชาชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้เพิ่มช่องทางการเปิดให้บริการข้อมูลผ่านทางสายด่วนกรมบังคับคดี ๑๑๑๑ กด ๗๙ เพื่อสอบถามข้อมูลผลการขยายทอดตลาด ความคืบหน้าของคดีและการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท มีผู้มาใช้บริการจำนวน ๑๓,๒๖๙ คน โดยมีผู้สอบถามผลคดีมากที่สุดถึง ๙,๓๐๗ คน นอกจากนี้ ได้เปิดให้บริการข้อมูลผ่านทางระบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ให้บริการทั้ง IOS และ Android ได้แก่

๔.๔.๑ LED Property ระบบค้นหาทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาดทั่วประเทศ โดยสามารถเชื่อมกับ Land map ของกรมที่ดิน เพื่อตรวจสอบรูปที่ดินเป็นการเพิ่มความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ ด้วยความรวดเร็ว สามารถค้นหาได้ทุกที่ทุกเวลา มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๑๒,๔๐๐ ครั้ง

“
สายด่วน
กรมบังคับคดี
๑๑๑๑ กด ๗๙
มีผู้ใช้บริการ
๑๓,๒๖๙ คน
”

๔.๔.๒ LED Property+ ระบบค้นหาห้องชุดใกล้เคียงแนวรถไฟฟ้าที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาด เพื่อค้นหาทรัพย์สินขายทอดตลาดที่เป็นห้องชุดใกล้เคียงแนวรถไฟฟ้าทุกสาย เพื่อตอบโจทย์ผู้สนใจในวัยทำงานที่ต้องการซื้อห้องชุดและเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ (Digital Economy) ระบบดังกล่าวเชื่อมกับ Google Map และสามารถดูสถานที่ตั้งทรัพย์สินในแบบ street view มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๒,๘๙๐ ครั้ง

๔.๔.๓ LED Debt InFo ระบบตรวจสอบยอดเงินที่นำส่งอาัยดและยอดหนี้คงเหลือ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดี สามารถตรวจสอบข้อมูลการอาัยดเงินในคดีของตนเองได้อย่างง่าย ประโยชน์ที่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับ คือ ให้บริการฟรี ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอนสร้างความโปร่งใส ในการปฏิบัติงาน ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลการอาัยดได้ มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๔,๖๒๐ ครั้ง

๔.๔.๔ LED ABC (Application Bankruptcy Checking) ระบบตรวจสอบบุคคลล้มละลาย สำหรับการตรวจสอบบุคคล/นิติบุคคลที่อยู่ระหว่างพิทักษ์ทรัพย์หรือล้มละลาย ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จาก ชื่อ ชื่อสกุล หรือเลขประจำตัวประชาชน เพื่อประกอบการทำนิติกรรม เนื่องจาก บุคคล/นิติบุคคลที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ไม่สามารถทำนิติกรรมใด ๆ ได้ มีผู้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน จำนวน ๓,๓๙๔ ครั้ง

๔.๔.๕ LED Streaming ระบบถ่ายทอดสดการขายทอดตลาด เพื่อให้ผู้ใช้บริการชมการถ่ายทอดสด การขายทอดตลาดของสำนักงานบังคับคดี ๒๕ จังหวัด

๔.๕ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

๔.๕.๑ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในเรือนจำ ตามนโยบายรัฐบาลที่ให้มีการพัฒนาระบบการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด ภายใต้ทิศทางนโยบายยาเสพติดโลก และปรับมุมมองผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด คือ “ผู้ป่วย” ที่ต้องได้รับการรักษา ประกอบกับนโยบายการถ่ายโอนภารกิจด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดในระบบต่าง ๆ ซึ่งจากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่ามีผู้ต้องขังที่เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ระบบต้องโทษ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑,๓๑๒ คน โดยแบ่งการบำบัด เป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) รูปแบบชุมชนบำบัด ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๑๐๐ แห่ง ๒) รูปแบบวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ด้วยกระบวนการลูกเสือ ๓) รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสำหรับกลุ่มผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดและผู้ค้ารายย่อยในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถานกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๗๖ แห่ง รวมถึงโครงการณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้นักโทษเด็ดขาดทุกราย และผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีที่สนใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรม ดำเนินการในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน ๑๔๒ แห่ง ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องขังที่มีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือได้รับคำปรึกษาแนะนำที่ถูกต้องจากเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครที่ผ่านการอบรม ตลอดจนเพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษ/พิษภัยของยาเสพติด และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ รวมถึงเพื่อให้ผู้ต้องขังได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จากกิจกรรมสร้างสรรค์

๔.๕.๒ ดำเนินการจ้างงานผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) ผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนที่ติดตามได้ ๖,๙๔๒ คน เรียนหนังสือ/มีงานทำ ๘,๖๗๑ คน มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย จำนวน ๖,๕๙๖ คน มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว/ชุมชน จำนวน ๘,๐๗๒ คน

(๒) ดำเนินโครงการอบรมวิชาชีพ สร้างอาชีพ เพื่อคืนคนดีสู่สังคม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดอบรมการฝึกวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีการจ้างงานผู้พ้นโทษ จำนวน ๔๖ แห่ง กำหนดให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน แต่ละแห่งจัดอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน ๓ หลักสูตร ระยะเวลาการอบรม ๓ วันขึ้นไป โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ซึ่งผลการดำเนินงาน มีผู้ต้องขังเข้ารับการอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๓,๙๕๔ คน เพศชาย จำนวน ๒,๗๘๐ คน เพศหญิง จำนวน ๑,๑๗๔ คน ดำเนินการอบรมในเรือนจำ/ทัณฑสถาน แห่งละ ๓-๑๓ หลักสูตร ใช้ระยะเวลาในการอบรม ๓-๓๐ วัน/แห่ง

(๓) **จำนวนอัตรากำงานผู้พ้นโทษ** ได้รับอนุมัติจัดสรรอัตรากำงานผู้พ้นโทษ จำนวน ๒๐๐ อัตรารวมจำนวนผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีผลการจ้างงานผู้พ้นโทษตามโครงการคืนคนดีสู่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๑๘๕ อัตรารวมแบ่งเป็นพนักงานขับรถ ๑๓ อัตรากำงานทั่วไป ๑๖๓ อัตรารวมและครูสอนนวด/เสริมสวย ๙ อัตรารวม ซึ่งเป็นยอดสะสมการจ้างงานผู้พ้นโทษที่มีการทำสัญญาจ้างและส่งใบสมัครการจ้างงานมายังกรมราชทัณฑ์ ดังนี้

๔.๕.๓ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เปิดโอกาสให้แก่ผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัวไว้ ๒ รูปแบบ ได้แก่ ๑) **งานสืบเสาะและพินิจ** ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง จำนวน ๗๑,๐๕๖ คดี แบ่งออกเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ จำนวน ๔๑,๔๕๒ คดี ผู้ได้รับการพักการลงโทษ จำนวน ๑๓,๐๙๓ คดี และผู้ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก จำนวน ๑๖,๕๑๑ คดี และ ๒) **งานควบคุมและสอดส่อง** ดำเนินการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิด จำนวน ๑๙๐,๗๙๙ คดี แบ่งออกเป็นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ จำนวน ๑๗๐,๖๔๘ คดี เด็กและเยาวชน จำนวน ๔,๐๔๔ คดี ผู้ได้รับการพักการลงโทษ จำนวน ๔,๖๒๔ คดี และผู้ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก จำนวน ๑๑,๕๒๗ คดี ดำเนินการคุมความประพฤติเสร็จไปแล้ว จำนวน ๙๒,๒๗๓ คน โดยเป็นผู้ถูกคุมความประพฤติที่พ้นความคุมประพฤติด้วยดี จำนวน ๑๓๕,๘๗๕ คน พ้นความคุมประพฤติด้วยการทำผิดเงื่อนไข จำนวน ๒๖,๔๘๙ คน และอื่น ๆ จำนวน ๒,๖๑๗ คน

๔.๕.๔ เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย (เรือนจำโครงสร้างเบา) จัดทำโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยพบว่า ผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษเหลือจำต่อไป ตั้งแต่ ๖ เดือน-๑ ปี ทุกคน ทุกคดี ทั้งการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข (Conditioned Release) (พักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก) และการปล่อยตัวแบบไม่มีเงื่อนไข (Non-Conditioned Release) เป็นช่วงเวลาของการเตรียมตัวด้านวุฒิภาวะ ทักษะทางสังคม รวมทั้งสภาวะทางจิตที่ดีต่อการเสริมสร้างความพร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยได้ดำเนินการ ๒ รูปแบบ คือ ๑) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในเรือนจำหรือทัณฑสถานระบบปิดทั่วไป โดยมีผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรม ๔๔,๙๖๕ คน และ ๒) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยในศูนย์เตรียมการปลดปล่อยในเรือนจำชั่วคราวหรือทัณฑสถานเปิด โดยมีผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมจากเรือนจำโครงสร้างเบา ๑,๔๑๓ คน

๔.๕.๕ บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบต่อเนื่อง (Individual Routing Counselor: IRC) โดยการนำโปรแกรมบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Individual Routing Counselor: IRC) ไปใช้ในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นการทำบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบต่อเนื่อง โดยทดลองนำร่องการปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง มีเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ จำนวน ๗๕ คน อยู่ในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ๑ คน ต่อเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๕ คน และเด็กและเยาวชนก่อนศาลเยาวชนจะพิพากษาตัดสินตามมาตรา ๑๓๒ จำนวน ๒๐ คน ต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ๑ คน ทั้งนี้ ได้ดำเนินการขยายผลการดำเนินงานการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูไปยังศูนย์ฝึกและอบรมฯ อีก ๑๗ ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ซึ่งมีนักสังคมสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC ศูนย์ฝึกและอบรมฯ แห่งละ ๒ คน ดูแลเด็กและเยาวชน จำนวน ๑๖ คน/ผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวน ๑ คน ปัจจุบันเด็กและเยาวชนในความดูแลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ IRC จำนวนทั้งสิ้น ๖๗๗ คน ปล่อยตัวแล้ว ๓๔๒ คน

๔.๖ การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ได้เปิดคลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นด้านพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านครอบครัวและปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และผู้เยาว์ แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวน ๗๗ แห่ง ศูนย์ฝึกและอบรมจำนวน ๑๘ แห่ง มีผลการดำเนินงานสะสมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีผู้ขอรับบริการทั้งสิ้น ๒,๐๔๗ ราย แบ่งเป็นการบริการด้วยตัวเองที่คลินิก จำนวน ๓๕๙ ราย บริการทางโทรศัพท์ จำนวน ๔๗ ราย และอื่น ๆ จำนวน ๑,๖๔๑ ราย

